

moder, for jeg har før faaet Brev om det, at der ogsaa der er stor Trang til et større Antal Pladser.

Men saaledes som det er paa dette Punkt, er det ogsaa paa andre. Der gaar, hvis jeg er rigtigt underrettet, 1 500 sindsyge, som trænger til Anstaltophold. Og hvad foretager vi os med Hensyn til Epileptikerne? Ja, der er nogle ganske smaa private Anstalter; den i Nyborg faar, som ærede Medlemmer har hørt, et Statstilskud paa 17 500 Kr. Men der gaar her i Landet et meget stort Antal epileptiske Mennesker, som efter min Opfattelse af Hensyn til den farlige Arveoverførelse paa deres Afkom helst alle skulde paa Anstalt.

Men ligesom man paa dette Punkt ikke har været rationel nok, har man efter min Mening heller ikke været det med Hensyn til de forsømte Børn og den vanartede Ungdom. Man kommer for sent. Jeg skal, hvad dette angaar, i det væsentlige henholde mig til det Foredrag, jeg holdt sidste Aar om de frygtelige Hjem, som Folk maa nøjes med. Men jeg vil fremføre et nyt Argument til Fordel for, at der tages alvorligt fat for at skabe tilstrækkelig fyldestgørende Boliger, og det er det, at vi har faaet en 8 Timers Arbejdsdag. Det er et umaadeligt stort Gode, men dette Gode kræver visse samfundsmæssige Foranstaltninger. Det kræver, at man sørger for en forstandig Beskæftigelse for disse Mennesker — de voksne og de store Dreng og Piger, der har Erhvervsarbejde, altsaa dem, der er over Konfirmationsalderen — i deres Fritid; thi hvis man ikke sørger derfor, kan man være aldeles sikker paa, at de ikke vil være i Stand til at benytte den store Fritid paa en samfundsmæssig heldig Maade, og saa kan der komme meget galt ud af det. Derfor vil jeg saa indtrængende, som jeg kan, anmode det høje Ting om at interessere sig for at lægge alt rigtigt til Rette, saaledes at vi kan bygge paa en anden Vis, bygge, om jeg saa maa sige, en Art nye Nyboder ude i Haver. Men dernæst bør der foretages noget andet. Det er efter min Mening en Hovedindvending mod den Opdragelse, man almindeligvis giver Børnene, at den Dag, de er blevet konfirmeret, da de er færdige med Skolepligten og kan udskrives, siger Skolen Farvel til dem og gør ikke mere for dem. Der burde øjeblikkelig, endnu inden vi kan tage fat paa en gennemført Ungdomsundervisning, indføres en frivillig og interesseret højskoleagtig Undervisning for Ungdommen i Landets større

Byer og mange Steder omkring i København. Det er ganske forkasteligt, at unge Mænd og unge Kvinder, nu de har faaet saa stor Fritid, faar Lov til at gaa rundt og passe sig selv, uden at Samfundet gør noget alvorligt for at hjælpe dem. At det er det, vil jeg give et illustrerende Eksempel paa. Det er en Familie, jeg har besøgt, og nu vil jeg vise det høje Ting, hvorledes unge Mennesker i en saadan Familie har Chance for at tilbringe deres Fritid, naar de kommer hjem fra Arbejde.

Jeg besøgte en fraskilt, som i 28½ Aar har levet sammen med en Mand, der ustandselig kom beruset hjem og pryglede sin Kone med en saadan Voldsomhed, at hun, naar han slog hende, faldt om eller bed sine Læber til Blods eller paa anden Maade kom til Skade. Denne Mand var saa brutal, at han en Gang, da hun, lige før hun skulde føde, sad op i Sengen, sagde til hende: Hvis du ikke lægger dig ned, slaar jeg dig for Panden med denne Flaske, og saa sprætter jeg din Mave op, at du kan se dine Tarme, inden du dør. Se, ærede Medlemmer, i dette Hjem er der opvokset 11 Søsken. I de Pjalter og det Smuds, de har været omgivne af, har de haft deres Tilholdssted i deres Fritid. Er det nu til at undres over, at 3 af disse Søsken er døde af Syfilis i Forbindelse med andre Sygdomme, og at en af disse Søsken ernærer sig af Utugt? Er det til at undre sig over, at en anden er lige saa brutal og lige saa fordrucken som Faderen og selv Ophav til 7 Børn? Er det til at undre sig over, at ingen af Børnene hidtil har ydet deres Moder nogen som helst effektiv Støtte, men derimod taget Støtte af deres Moder? Vil det dog ikke være at haabe og at tro, at Samfundet, hvis det kom saadanne Hjem til Hjælp og gjorde noget for den Ungdom, der har saadanne Tilholdssteder, kunde holde dem oppe, saa at der blev bedre, værdifuldere Mennesker ud af dem, end der bliver i saadanne Tilfælde? Og som dette Eksempel er, kunde jeg nævne Masser. Derfor gaar der en saa uhyre Mængde Mennesker i Brokkassen, fordi Samfundet ikke effektivt nok tager sig af dem.

Men det, at der skal sørges for Ungdommen hjemme og for en ganske anderledes fyldestgørende Opdragelse, er langt fra det eneste, der skal gøres. Nej, man maa prøve paa, om man ikke kan stoppe Kilden her. Det er nemlig en meget farlig Kilde. Erfaringen viser, at det saa langt fra er saaledes, som man troede tidligere, at disse Minusmennesker ligesom er i Færd med at